

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce **P. R.**, zastoupeného JUDr. Petrem Ritterem, advokátem se sídlem Riegrova 12, Olomouc, proti žalovanému **Celnímu ředitelství Ostrava** se sídlem nám. Sv. Čecha 8, Ostrava-Přívoz, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. září 2007, č. j. 22 Ca 260/2005 - 35,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) shora uvedený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta žaloba stěžovatele na zrušení rozhodnutí Celního ředitelství Ostrava (dále též „žalovaný“) ze dne 4. července 2005, č. j. 3597/05-1401-21. Rozhodnutím žalovaného bylo na základě odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Celního úřadu v Krnově (dále též „celní úřad“) o vymezení rozsahu celního zástavního práva ze dne 11. března 2005 č. j. 1810/05-0963-021 napadené rozhodnutí celního úřadu změněno v textu druhého odstavce (žalovaný v novém textu uvedl, že celní zástavní právo je aplikováno podle celního zákona ve znění platném ke dni vstupu zástavy do tuzemska); v ostatním zůstalo napadené rozhodnutí beze změny. Celní zástavní právo bylo zřízeno k zajištění

celního dluhu vzniklého nezákonným dovozem osobního vozidla Honda Accord zakoupeného v Kanadě a dovezeného do České republiky dne 16. prosince 2003.

II.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti tvrdí, že ji podává z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, dále v nepřezkoumatelnost rozhodnutí soudu, dále, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné a nesrozumitelné, a konečně tvrdí, že napadené rozhodnutí nebylo dostatečně odůvodněno. Stěžovatel nejprve upozorňuje, že krajský soud (stejně jako žalovaný) se vůbec nevypořádal s námitkou stěžovatele směřující k relevanci neformálně vyslovených názorů celníkem Celního úřadu v Krnově, které u stěžovatele založily dobrou víru, že clo nebude platit. Způsob, jakým se krajský soud vypořádal s námitkou relevance rozhodnutí Městského úřadu v Rýmařově pro nynější řízení, je podle stěžovatele v rozporu se zákonem. Stěžovatel dále polemizuje s výkladem vyhlášky ministerstva financí č. 247/2002 Sb. tak, jak ji provedl krajský soud. Žalovaný ani krajský soud nezkoumali, kdy stěžovatel ukončil obvyklý pobyt v zahraničí. Stěžovatel pak shrnuje kasační stížnost tak, že krajský soud posoudil veškeré argumenty obsažené ve správní žalobě nesprávně.

S ohledem na uvedené stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III.

Nejvyšší správní soud posoudil všechny námitky uvedené v kasační stížnosti a dospěl z níže uvedených důvodů k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

III/a

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil námitku stěžovatele, který tvrdí nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu, který se podle názoru stěžovatele vůbec nevypořádal s jeho žalobní námitkou, podle níž si již před dovozem osobního vozidla dopisoval s celníky prostřednictvím e-mailu, a následně s nimi hovořil i osobně, přičemž mu bylo sděleno, že dovozní clo platit nemusí. Stěžovatel tedy namítá důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., podle kterého je důvodem kasační stížnosti nepřezkoumatelnost spočívající mj. v nedostatku důvodů rozhodnutí soudu, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Stěžovatel argumentuje, že v žalobě mj. uvedl, že „ve všem dalším odkazuje na své odvolání proti napadenému rozhodnutí ze dne 22. 4. 2005 a doplněném odvolání ze dne 13. 5. 2005.“ Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že samotná žaloba vůbec neobsahuje tvrzení stěžovatele o tom, že si dopisoval s celníky před dovozem osobního vozidla, resp. s nimi poté osobně hovořil. Nelze ani argumentovat obecnou proklamací v závěru žaloby, podle níž „ve všem dalším“ žalobce (stěžovatel) odkazuje na odvolání proti napadenému rozhodnutí. K tomu ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu uvádí, že *pokud žalobce odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti (viz rozsudek*

rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, publikován též jako č. 835/2006 Sb. NSS). Z toho tedy plyne, že obecný a typový odkaz stěžovatele v žalobě podané krajskému soudu na „vše další“ obsažené v odvolání proti rozhodnutí celního úřadu nebyl přezkoumatelný.

Krajský soud tedy nepochybil (a pochybit ve smyslu uvedené judikatury Nejvyššího správního soudu nemohl), pokud se ve svém rozsudku nevypořádal s námitkou týkající se předchozí komunikace stěžovatele s celníky (ať již elektronickou nebo osobní), neboť tuto námitku stěžovatel v žalobě vůbec neuvedl.

Ze stejných důvodů se nemohl tvrzeními stěžovatele o předchozí komunikaci s celníky, uplatněnými v kasační stížnosti, zabývat ani Nejvyšší správní soud. Důvody kasační stížnosti, která není běžným opravným prostředkem, lze opřít jen o takové konkrétní právní či skutkové důvody, jež byly v řízení před krajským soudem přípustně uplatněny (viz § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.), a tedy alespoň v základních rysech formulovány v žalobních bodech [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] obsažených v žalobě či jejím včasné rozšíření, a případně dále (i po uplynutí lhůty k podání či rozšíření žaloby) upřesněny či podrobněji rozvedeny, aniž by tím byly rozšiřovány. To platí jen za předpokladu, že uvedené právní či skutkové důvody mohl stěžovatel v žalobě či jejím včasné rozšíření uplatnit (shodně usnesení NSS ze dne 28. 7. 2005, č. j. 2 Azs 134/2005 - 43, č. 685/2005 Sb. NSS).

III/b

Stěžovatel dále namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, tedy důvod podřaditelný pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., která měla nastat tak, že krajský soud nesprávně vyhodnotil význam pravomocného rozhodnutí Městského úřadu v Rýmařově, odboru dopravy a silničního hospodářství č. j. ODSH-2800/1R4VE-2004 ze dne 22. 6. 2004 (kterým se schvaluje technická způsobilost dovezeného vozidla), ve kterém se mj. uvádí, že dovoz vozidla se uskutečnil v souladu se zákonem. Podle stěžovatele je s podivem, že v jednom pravomocném rozhodnutí státního orgánu se uvádí, že předmětné vozidlo bylo dovezeno v souladu se zákonem, zatímco v rozhodnutí žalovaného se tvrdí opak. Krajský soud k tomu v napadeném rozhodnutí uvedl, že Městský úřad v Rýmařově není ve smyslu § 2 písm. a) zákona č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky, věcně příslušný k posouzení a rozhodnutí o tom, zda k vývozu či dovozu zboží došlo či nedošlo v souladu se zákonem a jeho rozhodnutím nejsou celní orgány vázány.

Nejvyšší správní soud k tomu uvádí následující.

Uvedeným rozhodnutím Městského úřadu v Rýmařově ze dne 22. 6. 2004 byla schválena technická způsobilost stěžovatelova dovezeného vozidla a byl mu vydán technický průkaz. Rozhodnutí bylo učiněno na základě § 34 a 35 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích ve znění platném v rozhodné době. Podle tohoto zákona technickou způsobilost jednotlivě dovezeného silničního vozidla schvaluje obecní úřad obce s rozšířenou působností na základě písemné žádosti. Příslušným je obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu má žadatel pobyt nebo sídlo (§ 34 odst. 1). Žádost o schválení technické způsobilosti jednotlivě dovezeného silničního vozidla musí být mj. doložena dokladem o vyřazení vozidla z registru vozidel jiného státu, jedná-li se o vozidlo, na které se vztahuje povinnost registrace v jiném státě, a pokud vozidlo v jiném státě již registrováno bylo, *nebo* dokladem o celním odbavení vozidla [§ 34 odst. 3 písm. b)]. Protože v daném případě městský úřad usoudil, že vozidlo již v jiném státě registrováno bylo (dle textu rozhodnutí městského úřadu se tomu tak stalo 9. 5. 2003), nebylo ani nutno předkládat městskému úřadu pro jeho rozhodnutí doklad o celním odbavení vozidla.

Z uvedeného plyne, že účelem rozhodnutí městského úřadu jako správního orgánu příslušného ve smyslu § 80 zák. č. 56/2001 Sb. bylo schválit technickou způsobilost vozidla, přičemž městský úřad ve smyslu cit. zákona byl povinen ověřit, zda vozidlo splňuje technické požadavky na provoz silničních vozidel. Pokud v odůvodnění rozhodnutí městský úřad mj. uvádí, že „dovoz vozidla se uskutečnil v souladu se zákonem“, nelze z toho vyvozovat, že se městský úřad vyjádřil též k dovozu vozidla s ohledem na eventuální existenci celního dluhu nebo na daňovou povinnost stěžovatele. Rozhodnutí městského úřadu a jeho odůvodnění tedy nemohlo ve stěžovateli „vzbudit dobrou víru o tom, že není povinen platit“ clo a daň, jak stěžovatel v kasační stížnosti tvrdí, neboť takovýto závěr nejenom že by nebyl v pravomoci městského úřadu, ale ani nijak nesouvisí s rozhodnutím, kterým se podle § 34 a § 35 zák. č. 56/2001 Sb. schvaluje technická způsobilost dovezeného vozidla.

Stěžovatel měl na základě § 80 odst. 1 celního zákona platného a účinného ke dni 16. 12. 2003 (tedy ke dni, kdy stěžovatel vozidlo do České republiky dovezl) povinnost přihlásit vozidlo a předložit ho spolu s doklady, které se k němu vztahují, nejbližšímu pohraničnímu celnímu úřadu. Podle § 81 odst. 1 písm. a) celního zákona platného a účinného ke dni 16. 12. 2003 osoba, která zboží dopravila do tuzemska, byla povinna je dopravit, bez zbytečného odkladu, s neporušenou celní závěrou v souladu s pokyny celních orgánů, k příslušnému celnímu úřadu nebo na jiné místo určené nebo schválené celními orgány. Podle celního zákona platného a účinného ke dni 16. 12. 2003 se za nezákonný dovoz považoval jakýkoliv dovoz zboží v rozporu s ustanovením § 80 až 84 celního zákona (§ 239 odst. 2 celního zákona). Stěžovatel povinnost podle § 80 odst. 1 a § 81 odst. 1 písm. a) nesplnil, přičemž nesplnění této povinnosti nelze omlouvat rozhodnutím městského úřadu ze dne 22. 6. 2004, které ověřovalo toliko technickou způsobilost stěžovatelova dovezeného vozidla, nikoliv existenci či neexistenci celního dluhu.

Stěžovatel argumentuje právním názorem Ústavního soudu, podle něhož „*z ústavněprávních hledisek je [...] stěžejí akceptovatelné, pokud státní orgán při výkonu veřejné moci, tj. v postavení vrchnostenský nadřazeného subjektu, autoritativně přezkoumá a osvědčí určité skutečnosti, čímž vyvolá v jednotlivci dobrou víru ve správnost těchto skutečností a v samotný akt státu, aby následně jednotlivce sankcionoval za to, že tyto skutečnosti mocensky aprobované státem v předchozím aktu jsou nesprávné a jednání jednotlivce protizákonné*“ (I. ÚS 163/02, Sb. n. u. sv. 35, str. 289). Nejvyšší správní soud s tímto právním názorem zajisté vyslovuje souhlas a ve své judikatuře je jím pochopitelně vázán (čl. 89 odst. 2 Ústavy). Na daný případ (jehož skutkový základ je zcela odlišný od případu posuzovaného Ústavním soudem pod sp. zn. I. ÚS 163/02) však není tento právní závěr aplikovatelný, neboť ve stěžovatelově případě vůbec nelze hovořit (jak již bylo shora uvedeno) o „autoritativním přezkoumání a osvědčení určité skutečnosti“, neboť městský úřad povinnosti stěžovatele související s celním dluhem vůbec nepřezkoumával, přezkoumávat nemohl, a tedy ani se k nim nijak nevyjadřoval.

Další dva stěžovatelem citované nálezy Ústavního soudu postulují závěry, kterých opět jako obecné principy aplikace práva musí správní soudy stejně jako správní orgány dbát, ovšem na nyní posuzovaný případ jsou ze stejných důvodů jako nález I. ÚS 163/02 neaplikovatelné.

III/c

Stěžovatel dále zpochybňuje argumentaci krajského soudu ohledně interpretace a aplikovatelnosti vyhlášky Ministerstva financí č. 247/2002 Sb., o osvobození zboží propuštěného do celního režimu volného oběhu od dovozního cla, platné a účinné ke dni 16. 12. 2003 a zrušené ke dni 1. 5. 2004. Nejvyšší správní soud se ani s těmito námitkami neztotožňuje.

Jak správně uvedl krajský soud, protože stěžovatel porušil povinnost podle § 80 odst. 1 a § 81 odst. 1 písm. a) celního zákona účinného ke dni 16. 12. 2003, nemohla být ani aplikována možnost stanovená v § 7 v té době platné a účinné vyhlášky č. 247/2002 Sb., podle níž osobní majetek je osvobozen od dovozního cla, pokud je deklarantem navržen do volného oběhu ve lhůtě 12 měsíců ode dne, ke kterému ukončil svůj obvyklý pobyt v zahraničí. Tak se nestalo, majetek do volného oběhu v uvedené lhůtě navržen nebyl, a stěžovatel naopak porušil shora uvedenou zákonnou povinnost podle § 80 odst. 1 a § 81 odst. 1 písm. a) celního zákona účinného v relevantní době. Celní řízení ve věci vyměření cla a daně z přidané hodnoty z důvodu vzniku celního dluhu a daňové povinnosti nezákonným dovozem dne 16. 12. 2003 bylo zahájeno celním úřadem teprve dne 4. dubna 2005. Proto z logiky věci a s ohledem na porušení povinnosti podle § 80 odst. 1 a § 81 odst. 1 písm. a) celního zákona nepřicházela v úvahu ani aplikace § 7 odst. 1 věty druhé cit. vyhlášky, podle kterého celní úřad může přiznat osvobození od dovozního cla i v případech, že je tato lhůta delší; stěžovatel podal ostatně svou žádost o propuštění zboží do volného oběhu teprve 16. 5. 2005, tedy více než jeden měsíc poté, co celní úřad sám zahájil uvedené celní řízení.

Ze shora uvedeného také jasně vyplývá, že není relevantní námitka stěžovatele, že se žalovaný nevypořádal s jeho námitkou, kdy ukončil podle § 7 odst. 1 cit. vyhlášky svůj obvyklý pobyt v zahraničí. Nad rámec odůvodnění krajského soudu Nejvyšší správní soud dodává, že i kdyby snad stěžovatel neukončil svůj obvyklý pobyt v zahraničí v prosinci 2003, bylo na něj nutno aplikovat § 10 odst. 1 vyhlášky č. 247/2002 Sb., podle kterého jestliže deklarant z důvodů vyplývajících z jeho zaměstnání nebo podnikatelské činnosti opustil zahraničí, kde měl obvyklé místo pobytu (v daném případě šlo o Kanadu), aniž má současně nové obvyklé místo pobytu v tuzemsku, ale hodlá je později mít, je osobní majetek, který za tímto účelem do tuzemska dopravil, osvobozen od dovozního cla. Jak ovšem uvádí odstavec druhý téhož ustanovení, osobní majetek uvedený v odstavci 1 je osvobozen od dovozního cla za podmínek uvedených mj. v § 7 vyhlášky, přičemž lhůty uvedené v § 7 odst. 1 se počítají ode dne, kdy dopravovaný osobní majetek překročil hranice do tuzemska. V tomto smyslu je tedy irelevantní, kdy stěžovatel ukončil svůj obvyklý pobyt v zahraničí, neboť je i z tvrzení stěžovatele uvedeného ve správním spisu jednoznačné, že v každém případě opustil zahraničí, kde měl obvyklé místo pobytu (Kanadu), přičemž lhůty uvedené v § 7 odst. 1 se počítají ode dne 16. 12. 2003.

Citovaná ustanovení tedy potvrzují východiska žalovaného a krajského soudu, že osvobození podle části druhé vyhlášky č. 247/2002 Sb. nebylo poskytováno automaticky, nýbrž předpokládalo dodržení všech relevantních právních předpisů a předchozí návrh celního deklaranta. Shodné principy ostatně platí i podle současné právní úpravy (viz Nařízení Rady (EHS) č. 918/83 ze dne 28. března 1983 o systému Společenství pro osvobození od cla, Úř. věst. L 105, zvláštní vydání v českém jazyce Kapitola 02 Svazek 01 S. 419 – 455).

Pokud stěžovatel namítá, že § 100 vyhlášky č. 247/2002 Sb. citovaný krajským soudem neměl odstavec druhý, jak mylně v rozsudku cituje krajský soud, Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že jde pravděpodobně o písarskou chybu krajského soudu při vyhotovení rozsudku (krajský soud měl evidentně na mysli § 10 odst. 2 celního zákona účinného ke dni 16. 12. 2003), která ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nemohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Toto ustanovení totiž předpokládá jako důvod zrušení rozsudku krajského soudu nikoliv jakoukoliv vadu nebo nedostatek důvodů jeho rozhodnutí, ale vadu větší intenzity (srov. přiměřeně rozsudek NSS ze dne 14. 10. 2005, č. j. 6 Ads 57/2004 - 59, www.nssoud.cz).

III/d

Stěžovatel argumentuje, že novela celního zákona č. 187/2004 Sb. neměla přechodná ustanovení, vyhláška č. 247/2004 Sb. pozbyla platnosti a účinnosti dnem vstupu ČR do EU, a z pohledu časové působnosti nebylo možno aplikovat na jeho případ právní předpisy EU, nebylo možno celní dluh a daň vůbec doměřit, protože zde nebyly žádné právní předpisy, na základě kterých by to bylo možno učinit.

K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že tento názor stěžovatele je dán nepochopením základních zásad intertemporality práva, tedy střetu časové působnosti nové a staré právní úpravy. Tyto zásady ostatně správně shrnulo již rozhodnutí žalovaného, podle něhož vznikl-li celní dluh před 1. 5. 2004, tedy přede dnem vstupu České republiky do EU, ovšem je po tomto dni vyměřován, je třeba otázku vzniku celního dluhu posuzovat dle právních předpisů účinných v době jeho vzniku (tedy dle ustanovení celního zákona ve znění ke dni 16. 12. 2003), zatímco procesní předpisy musí být aplikovány ve znění účinném ke dni vydání relevantních rozhodnutí správních orgánů. Takovýto závěr obsažený v rozhodnutí žalovaného a potvrzený krajským soudem je v naprostém souladu též s judikaturou Nejvyššího správního soudu, podle které ohledně práv či povinností zasahujících do hmotněprávní sféry daňového subjektu jsou celní orgány vázány právními předpisy platnými v době vzniku celního dluhu, zatímco řízení před celními orgány se řídí platnými a účinnými procesními předpisy. Jak totiž Nejvyšší správní soud uvedl, *opačný postup by byl v rozporu s principem právní jistoty a ochrany důvěry občanů v právo, který v sobě zahrnuje i zákaz retroaktivity (zpětné účinnosti) právních norem, jenž je jedním z esenciálních znaků právního státu* (rozsudek NSS ze dne 12. 7. 2007, č. j. 9 Afs 25/2007 - 95).

V daném případě jak celní úřad stejně tak žalovaný aplikovali jako procesní předpisy jednak relevantní ustanovení celního kodexu, tedy Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 302, 19. 10. 1992, s. 1, zvláštní vydání v českém jazyce Kapitola 02 Svazek 04 S. 307 - 356), jednak relevantní ustanovení daňového řádu, tedy zákona č. 337/1992 Sb., ve znění účinném ke dni rozhodování. Ve shodě s touto základní zásadou časového střetu nové a staré právní úpravy (srov. obecně např. Perlík, D. Retroaktivita právních předpisů v komunitárním právu s přihlédnutím k právu českému, německému a francouzskému, Linde, Praha 2005) jsou ostatně též Akty o přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyperské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky k Evropské unii, příloha č. IV, č. 5 – celní unie, které byly na dané řízení rovněž správně aplikovány.

III/e

Právní názor vyslovený Nejvyšším správním soudem ve shora citovaném rozhodnutí č. 835/2006 Sb. NSS se vztahuje nejen na vymezení skutkových a právních důvodů žaloby, ale též na vymezení důvodů podané kasační stížnosti. Proto se výše mohl Nejvyšší správní soud zabývat jen konkrétně rozvedenými kasačními námitkami, neboť obecný odkaz stěžovatele v závěru kasační stížnosti, že krajský soud posoudil „veškeré argumenty obsažené ve správní žalobě“ nesprávně, není přezkoumatelný.

IV.

Stěžovatel se svými námitkami tedy neuspěl; jelikož v řízení o kasační stížnosti nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou. O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však žádné

náklady řízení o kasační stížnosti. Soud proto žalovanému náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. února 2008

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu